

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за академичната длъжност доцент по направление 2.1 филология (социолингвистика на испанския език), обявен в ДВ, бр 35, от 12 април 2013 г.

В конкурса участва само един кандидат – гл. ас. д-р Адриана Миткова.

Представена е значителна научна продукция, която включва 2 монографии, 25 статии, 7 учебника, едно съставителство и 2 речника в съавторство. Кандидатката е участвала и на много конференции с доклади, някои от тях в чужбина. Установени са 12 цитирания.

Научната продукция на А. Миткова обхваща две основни области – изследвания върху аспектуалната система на испанския език и социокултурни изследвания на женската реч и комуникативно поведение. Тъй като публикациите от втората област са написани в периода след защитата на доктората, ще се спра основно върху тях като започна с хабилитационния труд „Жената и езикът в испанския социокултурен контекст“. Трудът е широкообхватно интердисциплинарно изследване на женските стереотипи и женското комуникативно поведение. Анализира се взаимодействието между социалната полова идентичност, груповата солидарност и комуникативно поведение. За разлика от други трудове посветени на женската реч, А. Миткова поставя проблема в много широк социален и културен контекст, който е проследен в динамика – неговото историческо развитие, фактори които го оформят и сегашното състояние. Особено високо оценявам анализа на еволюцията на половите стереотипи на мъжа и жената в испанската култура. Представени са когнитивни структури, които намират израз в идеологически модели с голяма дълбочина. Като инструменти са използвани концепцията на социалния конструктивизъм и теорията на социалната идентичност. Анализираният

материал е много богат жанрово и исторически, но най-ценен за мен е използваният огромен корпус от спонтанна разговорна реч, интернет форуми и блогове. Този корпус позволява езикът да се разглежда в действие чрез анализ на дискурсивните стратегии, използвани от жените. Такъв подход дава възможност на авторката да постави проблема както в извънезиков макро- и микроконтекст, така и да опише и анализира конкретния езиков материал.

Специално внимание искам да обърна на анализа на двете противоположни дискурсни практики – стратегиите на вежливост и обидите. Те са описани и като инструменти за изграждане на групова идентичност и солидарност. При анализа на вежливостта много подробно са описани езиковите инструменти за евфемизация на различни равнища – морфологично, синтактично, лексикално и ниво на реторичните фигури.

Както отбелязах, трудът създава една много широка панорама на социокултурните норми в испанското общество. Това неизбежно кара авторката да обърне внимание и на други аспекти на този проблем – речевото поведение на младите и неговите разнообразни функции и на политическата коректност, включваща не само сексизма, но и обидите. При изследването на младежкия говор особено впечатление прави разграничаването на преобладаващите му функции – експресивна, апелативна и фатическа, и детайлното описание на езиковите средства за тяхното осъществяване на различни езикови равнища. При изследване на обидите намирам за приносно разграничаването на клиширани думи и фрази, от една страна, и на иновациите, които са израз на езиковата креативност. По този начин А. Миткова, без експлицитно да заявява това, ни представя възможностите за езикова креативност в съвременния испански език.

Поради невъзможност да се спра на повече публикации, искам да обърна специално внимание на една от областта на морфосинтаксиса –

това е анализът на глаголната лексикална редупликация. Тъй като предишните изследвания на авторката са свързани с граматическия аспект на аспектуалността, в тази публикация тя привлича внимание върху едно интересно явление в испански – глаголната редупликация за изразяване на различни значения в рамките на аспектуалността като итеративност, дуративност и интензивност. Проблемът е съвсем намясто поставен и в контекста на теорията на граматикализацията. Така на повърхността излизат самите динамични процеси, действащи при реализация на една граматическа категория, а не само установените парадигматични форми.

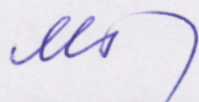
Цялостната научна продукция, както и преподавателската дейност на кандидатката са съсредоточени около няколко основни теми. Това демонстрира една черта, която много ценя у млади колеги, а именно да не публикуват заради трупане на бройки, а да съчетават тематиката, която анализират, с преподаването си.

Оценявам високо представените публикации, особено хабилитационния труд, в който ясно проличава постигнатата от А. Миткова теоретична и методологическа зрялост. Потвърждение на това е избрания интердисциплинарен подход и подбора на емпиричния материал.

Въз основа на казаното дотук смятам че представената кандидатура отговаря на всички изисквания за академичната длъжност доцент. Приканям членовете на уважаемото научно жури да гласуват положително за кандидатката Адриана Миткова.

11 септември 2013 г.

Рецензент:

проф. дфн Майя Пенчева